

קדיש וברכות קריאת שמע- Lesson Twelve

Source 1

סידור רב סעדיה גאון

יתגדל ויתקדש שמייה רבה ויגבון אמן [ועונים אמן] בעלמא די ברא
כרעותיה וימלך מלכותיה ויצמח פרקניה בחייכון וביומיכון ובחיי כל בית
ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן
ויגבון אמן ויפתח להם
ועונים אמן ויפתח להם
יהי שמייה רבה מברך לעלמא ולעלמי עלמאי יתברך ויגבון אמן [ועונים
אמן] ישתבח יתפאר יתרום יתעלה ויתנשא ויתקלס שמייה דקודשא בריך הוא
ויגבון אמן [ועונים אמן] לעילא מכל ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן
בעלמא ואמרו אמן

Source 2

רמב"ם סדר התפילות

נוסח הקדיש. יתגדל ויתקדש שמייה רבה בעלמא דיברא כרעותיה / וימלך מלכותיה ויצמח
פורקניה ויקרב משיחיה ויפרוק עמיה בחייכון וביומיכון ובחייכון וביומיכון דכל בית ישראל
בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן יהא שמייה רבה מברך לעלמא ולעלמי עלמאי יתברך ישתבח
25 יתפאר יתרום יתעלה יתהדר יתהלל ויתנשא שמייה דקודשא בריך הוא לעילא לעילא מכל
ברכתא שירתא ותושבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן.

Source 3

ספר סדר היום סדר תפלת שחרית בשבת-ואומר קדיש ומוסיף ביה ויבא קץ משיחיה
ויפרוק עמיה ולא ידעתי טעם נכון מה ענין הוספה זאת בשבת יותר מבימי שאר החול ועוד
מה שינוי יש בין ויקרב משיחיה לויבא קץ משיחיה עוד ויפרוק עמיה למה אין אנו אומרים
אותו בחול ואם אצל אותו שכוונת הענין כך הוא למה אנו מפרשין אותו בשבת יותר
מבחול ואפשר לומר שכיון שהשבת הזה של קדיש הוא שבת גדול ונורא מאד ומפני זה נתקן
בלשון תרגום שלא יבינו בו ויקטרגו עלינו ומפני זה כל מה שאנו יכולים לקצר בענין אנו
מקצרים כדי להנצל מהקטרג וכל זה הוא בימי החול שאנו מפחדים מכחות הטומאה אבל
בשבת שאנו בני מלכים וכל המקטרגים ספו תמו אנו מבארים יותר ענין שאלתינו ואין אנו
מפחדים והוא טעמא דמסתבר והוא סוד כי בשבת אנו למעלה מעולם המלאכים כאשר ידוע
ליודעי חן בסוד עולם הבריאה ועולם היצירה זה לחול וזה לשבת:

Translation: He then recites Kaddish and adds V'Yavoh Kaitz Mishichei V'Yifrok Amei. I do not really know the correct answer as to why we add those words on Shabbos but not on weekdays. In addition, what is different about saying V'Yikareiv Mishichei or V'Yavoh Kaitz Mishichei and V'Yifrok Amei, why do we not say these words on weekdays as well? It is possible to explain that since those words of praise constitute a high level of praise which explains why the words are said in Aramaic so that those who prosecute us in heaven do not understand the words, we shorten the prayer on weekdays when we are

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

afraid of the powers of the impurity that may lend support to those who prosecute us. However, on Shabbos we are looked upon as the sons of angels and those who seek to prosecute us are powerless to harm us. On that day, we expand upon our request because we are not in fear of the prosecutors. That reason has validity and that is one of the secrets of Shabbos. On that day we are considered to be on a level above the angels. That is a known fact to those who have intimate knowledge of the secrets of Olam Ha'Briya and the Olam Ha'Yetzira, one which concerns weekdays and one which concerns Shabbos.

Source 4-Sephardic Siddur-1951

קדושים כבד יום וסגולותיו כחבר על שם שבע כיום סגולה : ג' מכתבו
בעור לוורדו וע"ה לחוסף כשכח קדוש זה ולומר וילמס פורקניה ויכע'
קן משותם וישכלל הוכלל ויפרוק עמים כו כשכח סמקטונים סמו סמו'
לכו מכתרים יותר וכן אין מכתבו לעמוד כשאוברים קדוש וכן סוס נוסני
מסריל וסרכ בעל ככ"ס וכן לא כעניות קוש"ר וכ"כ סקר"י :

Source 5-Sephardic Siddur-1840

בשבת ובי"ט יש אומרים נוסח זה :
יתגדל ויתקדש שמוה רבא בעלמא די ברא כרעותיה וימקד
מלכותיה ויצמח פרקניה ויבע קן משיחיה וישכלל
היכליה ויפרוק עמיה :
בהיכון וכו' עד לאמירן בעלמא ואמרו אמן :

Source 6-ספר כתר שם טוב

קדוש לראש השנה
לכונו השמים בתבונה.
וכו סעיף אחד.

מנהג לונדון בקדוש של ר"ה ויה"כ לומר אחר
ויצמח פורקניה, "ויבע קן משיחיה, וישכלל
היכליה, ויפרוק ית עמיה" ואומרים כן רק
בערבית של ליל ראשון של ר"ה בקדוש שקודם
ברכו. ובשחרית בקדוש שלאחר ישתבת, וכן בליל
יה"כ ויומו ושאר הקדושי נאמרים כבכל יום. ובאמשי
נוהגים כן גם בליל שני של ר"ה ויומו, והספרדים
שבגיבאלטאר טיטוואן, טלמסאן, ווארהאן, וליוורנו,
נוהגים לומר כן בשבת וי"ט ובימים נוראים, אבל
הספרדים שבא"י וסת"מ לעולם אינם אומרים הוספה
זו. (ריב)

Translation: It is the custom in London to add to Kaddish on Rosh Hashbonah and on Yom Kippur after V'Yatmach Purkunei the following words: V'Yavah Kaitz Mishichei, V'Yishchol Haichalei, V'Yifrok Amei but only during the Kaddish that precedes Barchu before Tefilas Arvis on the first night of Rosh Hashbonah but for the Kaddish that follows Yishtabach, and throughout Yom Kippur, the other Kaddeishim are said without those additional words. In Amsterdam it is customary to add those words on the second night of Rosh Hashbonah and during the day. The Sephardim in Gibraltar, Tetouan (North

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Morocco), Tlemcen (North Algeria), Varban (?) and Livorno, follow the custom to say those words on Shabbos, Yom Tov and the High Holidays, but the Sephardim in Israel and in ST”M, never add those words to Kaddish.

Source 6-ספר כתר שם טוב-6

מעם למנהג לונדון ואמש' שאינן אוסרים הוספה זו גם בשבת וי"ט,
סשום שבאלו הוספים אין שטן ואין פגע רע. ואין סקסרג שיכולים לקסרג
על ישראל, ומשום"ה אין צורך להרבות מילים בקדיש, אבל בר"ה ויוה"כ
שהם ימי הדיון הוא הוסן הנאות להתפלל עליהם. וטעם לערי הסערג שנותנין
לוסר כן גם בשבת וי"ט ס"ל כי אלו הימים הם היותר מסוגלים לשפוך שית
לפני אל שיתגלה כשוחגנו ויבנה היכלנו וכו' (מתחור קטן ליוורנו 5621
תפלת החודש בשלושית הלב רס"ד).

Translation: In London and Amsterdam it is not their practice to add these words on Shabbos and Yom Tov because on those days the Satan remains quiet. There are no evil forces working against the Jewish People. No entity is prosecuting the Jewish People so it is not necessary to add words to Kaddish. However, on Rosh Hashonah and on Yom Kippur, days of judgment, it is an appropriate time to add those words. The people of the East would also add the words on Shabbos and on Yom Tov because they viewed those as favorable days on which to put forth our request that G-d bring forth the Moshiach and rebuild His home.

Source 7-נוסח רומניא-7

יתגדל
ויתקדש שמייה רבך בעלמא ויברא כרעותיה וימליך מלכותיה
ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה ויפרוק עמיה ברחמייה
פתיכון וביומיו ובתי וכל בית ישראל בעגלא ובזמן קרוב ואמרו אמן : יתגדל
רבך ויברך לעלם ולעלם עלמא ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתגשא ויתגדל
ויתעלה ויתחלל שמייה דקודשא בריך הוא : לעילא ולעילא מן כל ברכתא שיתא
שבכתא ונתתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן : ברכו את יתה הקבורך : וענין
ברוך יתה הקבורך לעלם ועד :

Source 8

ערוך השולחן אורח חיים סימן נו'-ובנוסח ספרד מוסיפין ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה ויש
גורסין קץ משיחיה אמנם באמירת וימליך מלכותיה ממילא דהוא ביאת המשיח כמובן:

Translation: In the Sephardic Rite, they add: V'Tatzmach Purkanei V'Yikarev Mishichei. Others say: Kaitz Mishichei. Nevertheless the words: V'Yamlich Mulchusei represent the same theme; i.e. the coming of the Moshiach.

ברוך
אתה יי אלהינו בלך העולם יוצר אור ובורא
חשך עשה שלום ובורא את הכל המאיר
לארץ ולדרים עליה המחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית
מצמיח ישועות ארון הנפלאות : המחדש טובו בכל יום תמיד
מעשה בראשית : באסור לעושה אורים גדולים כי לעולם
חסדו ובחסדו נתנם להאיר על הארץ ברוך אתה יי יוצר ה
המאורות :

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 8-נוסח אישכנז

המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה
בראשית. כאמור, לעשה אורים גדולים,
כי לעולם חסדו.

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים,
ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה
בראשית.

Source 9

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) קריאת שמע וברכותיה – ופותח שליה צבור ואומר ברוך אתה
ה' א-להינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל. המאיר לארץ
ולדרים עליה ברחמים, המחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. מה רבו מעשיך ה' כלם
בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך. המלך המרומם לבדו מאז המשובח והמפואר והמתנשא
מימות עולם. אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עוזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב
בעדנו.

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) קריאת שמע וברכותיה – לא-ל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי
וקיים זמירות יאמרו ותשבחות ישמיעו. כי הוא לבדו פועל גבורות. עושה חדשות. בעל
מלחמות. זורע צדקות. מצמיח ישועות. בורא רפואות. נורא תהלות. אדון הנפלאות. המחדש
טובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו. ברוך
אתה ה' יוצר המאורות.

Source 10

מחזור ויטרי סימן פט' – ברוך אתה ה' אלהינו מ"ה יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא
את הכל: המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה
בראשית:

מחזור ויטרי סימן פט' – ומחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. כאמור לעושה אורים
גדולים כי לעולם חסדו בא"י יוצר המאורות:

מְצַמֵּחַ יְשׁוּעוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת: הַמְּחַדֵּשׁ טוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד
מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: כְּאִמּוֹר לְעוֹשֵׂה אֲוִרִים גְּדוֹלִים כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדוֹ וּבְחֲסִדוֹ נִתְּנָס לְהַאֲרִיךְ עַל הָאָרֶץ בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַ
הַמְּאֻרֹת:

Source 11

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קד' עמ' א' – ואמר רב יהודה אמר שמואל: המבדיל צריך
שיאמר מעין חתימה סמוך לחתימתו. ופומבדיתאי אמרי: מעין פתיחתן סמוך לחתימתן.

Translation: And Rab Judah said Samuel's name: He who recites Havdalah must say something in the
nature of the conclusion near to its conclusion. While the Pumbeditheans maintain: He must say something
about the theme of the Bracha at the commencement of the Bracha just as he does before its conclusion.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 12

6. -והכי אמר רב סעדיה גאון ז"ל
מי שחתם אור חדש הוא תועה לפי שלא תקנו
הכמים ברכה זו על האור העתיד לימות המשיח אלא
על אור היום המאיר בכל יום כמה שאנו מברכין
בערב המעריב ערבים הלכך מאן דמדבר ליה שפיר
דמי לשתוקיה. אלא כשמגיע להמחדש בכל יום תמיד
מעשה בראשית ידלג ויאמר כאמור לעושה אורים
גדולים כי לעולם חסדו ברוך אתה ה' יוצר המאורות

Translation: This is what R' Sa'Adiya Gaon, ז"ל, said: He who concludes the first Bracha of Kriyas Shema in Tefilas Shacharis with the line: Ohr Chadash, a new light, is in error because the first Bracha of Kriyas Shema in Tefilas Shacharis was not composed to represent the theme of the light we expect in the future with the coming of the Moshiach. Instead, our Sages composed the Bracha to represent the light that shines each day. That is similar to what we describe in Tefilas Arvis as to how G-d brings on darkness each night. Therefore if someone recites the line of Ohr Chodosh, it is appropriate to silence the prayer leader. Upon reaching the words: Ha'Michadesh B'Chol Yom Tamid Ma'Aseh Bereishis skip to the words: K'Amoor L'Oseh Orim Gedolim Ki L'Olam Chasdo. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros.

Source 13-Minhag Carpentras 1800's

אָדון הנפלאות: המחדש טובו בכל יום תמיד מעשה
בראשיתן כאמור לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו
והתקין מאורות לשמח עולם ברוך אתה ה' יוצר המאורות:

Source 14-Current Sephardic Practice

הנפלאות. המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה
בראשית. כאמור לעושה אורים גדולים. כי לעולם
חסדו: ברוך אתה ה' יוצר המאורות:

Source 15

שו"ת הרא"ש כלל ד' סימן כ'—צרפתים אינם אומרים: ואור חדש על ציון תאיר, כי אין זה לא מעין חתימה ולא מעין פתיחה; ואני אומר שהוא מעין חתימה ופתיחה כי יוצר אור, היינו אור שברא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית, ולא היה העולם כדאי להשתמש בו, גנוז לצדיקים לעתיד לבוא. ועל אותו אור נאמר: (ישעיהו ס', ג') והלכו גוים לאורך, והיינו אור חדש של ששת ימי בראשית, שעתיד הקדוש ברוך הוא לחדשו לנו, אמן במהרה בימינו יבנה.

Translation: The French Jews do not recite the line that begins Ohr Chodosh, etc. because that line does not reflect either the opening words of the Bracha or the concluding words. However, I say that the words do reflect both the opening words of the Bracha and the concluding words. When we say that G-d is the creator of light that includes the light that G-d created during the six days of creation. The world was not worthy of that light so G-d set that light aside to be used later for the benefit of the righteous. Concerning that light

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

we find it written: (Yeshayahu 60, 3) And the nations shall come to Your light. That represents the light that G-d created during the six days of creation which G-d will reveal once again. Amen. May it occur soon within our lifetimes.

Source 16

ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן יג' – ויש שמסיימין בה ונזכה כלנו מהרה לאורו למענד יוצר אור בא"י יוצר המאורות כדי להזכיר בה מעין חתימה בהדיא ולהסתלק מן הספק וכן ראוי והגון. וכן מצאתי בשם רב שרירא גאון זצ"ל שהשיב ואמר מר רב סעדיא גאון זצ"ל שאין שליה צבור רשאי לומר ואור חדש לא כך הוא אצלנו אלא בשתי ישיבות מעולם אומרים ואור חדש על וכו' ולא על אותו האור מברכין אלא הזכרה בעלמא שמזכירין אותו ומי שאינו אומר לא הפסיד.

Translation: Others end the Bracha differently. May we all merit soon to experience that light because of You, the creator of light. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros. For those who recite those words, the closing words clearly match the words in the concluding Bracha. That takes away the doubt as to whether you are following the rules. That is appropriate. So too I found in the name of R. Shereira Gaon, זצ"ל, who answered and said: that which R. Sa'Adiya Gaon said that the prayer leader should not recite the line of Ohr Chodosh is not a practice that we follow. In the two Yeshivos of Babylonia we have always included the line of Ohr Chodosh, etc. In that line we are not referring to the light of the six days of creation that was hidden but instead we are referring to light in general. However, if one chooses to omit the line, he has not done anything wrong.

Source 17

תשובות רב נטרונאי גאון – ברודי (אופק) אורח חיים סימן יח – יש מקומות שאומר לעושה אורים גדולים ואור חדש בציון תכין כדבר שנאמר (יש' ס, א) קומי אורי כי בא אורך ובדברי קודשך כתוב לאמר (תה' קיה, בז) א – ל ה' ויאר לנו ברוך אתה י' יוצר המאורות. ולא יתכן לחתום על אור העתיד כי אם על אור הבריאה, דאמרינן בערבי פסחים (פסחים קד רע"א) שצריך לסמוך בחתימה מעין פתיחה ומעין חתימה, ולכך צריך לומר אחר המקראות והתקין מאורות לשמוח עולם – ויש אומרים ותקן מאורות לשמוח עולם – ברוך אתה י' יוצר המאורות. וכן כתב רב סעדיה גאון ז"ל ורב נטרונאי ז"ל.

Translation: There are places that close the Bracha of Yotzer Ha'M'Oros as follows: L'Oseh Orim Gedolim V'Ohr Chodosh B'Tzion Tachin as it is written: (Yeshayahu 60, 1) Kumi Ori Ki Vah Oreich and in Your scriptures it is said: (Tehillim 118, 27) Kail Hashem V'Yaer Lanu. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros. It is not appropriate to close with a reference to the light that will shine in the future but only about the light of creation, as we learned in the last chapter of Maseches Pesachim (on the top of Maseches Pesachim 104a) that the closing words and opening words must match each other and the theme of the closing Bracha. That is why it is good to add after the verses the following: V'Hiskin M'Oros Lis'Mo'Ach Olam-others say: V'Tikein M'Oros Lis'Mo'Ach Olam. Baruch Ata Hashem Yotzer Ha'M'Oros. So wrote R. Saadiya Gaon, זצ"ל and so also R. Natroni.

Source 18 תפלה ומנהגי תפלה ארץ ישראלים בתקופת הגניזה-18, Ezra Fleischer, p. 56

[כד] אֲשֶׁר פָּרֹב חֲכָמָה/גְּדוּלָּה וְדָשׁ/הִכִּין וְהִתְקִין/דָּו וְחֻמָּתוֹ
טַפְחָה יְמִינוֹ/כּוֹכְבֵי לְבָנָה/מְאֹר גִּירוֹ/סֶךְ עוֹלָמוֹ
פּוֹעֲלֵי צֶדֶק/קְרוֹבֵי רַחֲמֵיו/שִׁיר תְּשַׁבְּחוּת/שׁוֹרְרוֹ לְמַלְכָּם
ככתוב קומי אורי כי בא אורך וכבוד יי
עליך זרח (יש' ס: א)
ברוך אתה יי יוצר המאורות

Source 19 היוצרות-19, Ezra Fleischer, p. 35

- [א] 1 אל יי / נִיָּאָר לָנוּ / מְאֹר צֶדֶק / לְצִיּוֹן תְּצַמִּיחַ
ב>רוך יוצר המאורות<
2 בְּאַהֲבָתְךָ יי אֱלֹהֵינוּ / תְּרַחֵם עָלֵינוּ / מִכָּל צָרָה וְיָגוֹן / תְּמַלֵּט
נִפְשֵׁינוּ
ב>רוך< אוהב <עמו ישראל>
3 עַל מַחֲזֵן בְּכוֹרִים / וְעַל קְרִיעַת פֶּלֶג / וְעַל יְצִיאַת נֹחַ / שׁוֹרְרוֹךְ
עֲמוּסִים
בגילה וג'
4 עוֹשֶׂה פֶלֶא / עֹשֶׂה לָנוּ פֶלֶא / בְּעֲשׂוֹתְךָ פֶּלֶא / בֵּין גִּלֵּי יָם
זֶה צוּר יִשְׂרָאֵל
5 לְעוֹלָם נֶעֱד / דְּבָרְךָ אֱמֶת / מִדְּבַר לִיהוֹשִׁיעַ' / וְלֶךְ הַיְשׁוּעָה
ב>רוך< צור ישראל וגואלו

ברגיל כמעט בכל קטעי הגניזה — אין הפיוט מובא בהקשרו הליטורגי המלא. פתיחת הברכה הראשונה (ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל, ואולי גם 'אור עולם' וכו'), וכן התחנות הקבועות, אינן מועתקות במלואן. אלא רק נרמזות: הטכסט נועד להיקרא מפי חזן שהכיר את הלשונות הללו על בוריין וידע להוסיפן מלכו. אבל ציון מועט להן הובא, כדי להזכיר לו לשלבן במקומותיהן.

Translation: As is the case concerning almost all the Geniza fragments-the Piyutt is not always presented together with the entire fixed text that it is linked to. In this case, you do not find that the opening Bracha of Yotzer Ohr, etc. nor the line of Ohr Olam, etc., if it was to be recited, are presented nor is the majority of the fixed text. All that you find is an allusion to portions of the fixed text. The reason for the omission is that the text we are looking at was prepared for the benefit of the prayer leader who it was presumed already knew well the fixed text and could complete the prayer text on his own. In place of the fixed text ways of remembering the fixed text were inserted as to guide the prayer leader as to where within the text to add the Piyuttim.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 20-היוצרות, Ezra Fleischer, p. 35

הרמזים להחנות הקבועות אינם של הפייטן הקדום. כמובן, אלא של המעתיק המאוחר. מן העובדה שציון הברכה השנייה היא 'ב'רוך' אהבה' כפי שהיה מקובל בעיקר בארץ ישראל, ולא 'הבוחר בעמו ישראל באהבה' כפי שנקבע בבבל, וכן מהעובדה שציון הברכה האחרונה הוא 'צור ישראל וגואלו' כנוסח בני ארץ ישראל, ולא 'גאל ישראל' כנוסח בני בבל, אין ללמוד על המחבר שהיה בן ארץ ישראל, אלא רק על המעתיק ששימש, כנראה, קהילה כזאת. אבל ממה

Translation: The references to the fixed text may not necessarily match the text that the author was accustomed to reciting. Instead it could be the text that the copyist was accustomed to reciting. In other words, simply because the Bracha ending for the second Bracha was Ohev Amo Yisroel, the version recited as part of Minhag Eretz Yisroel and not Ha'Bohair B'Amo Yisroel B'Ahava as it was recited as part of Minhag Bavel and that the last Bracha is presented as Tzur Yisroel V'Goalo, the version recited as part of Minhag Eretz Yisroel and not Ga'Al Yisroel, as it was recited as part of Minhag Bavel, should not be interpreted as proving that the author of the Piyutt practiced Minhag Eretz Yisroel. It is more appropriate to interpret what is found here as representing that the copyist was duplicating this page for the benefit of a synagogue that followed Minhag Eretz Yisroel.

Source 21-היוצרות, Ezra Fleischer, p. 36

שנאמר בטור הראשון של השיר 'מאור צדקך לציון תצמיח' משתמע בהחלט שהפייטן (ולא המעתיק) כבר הכיר נוסח קבע שבו נתנסחה במקום הזה תפילה לקב"ה שיאיר אורו על ציון. זה הכלל: כל הנאמר בלשון הפיוט מלמד על הפייטן ומנהג מקומו וזמנו. ואילו כל הנרמז בכתב היד מחוץ לפיוט מעיד על המעתיק בלבד. לעתים קרובות מאוד עולות מן הפיוטים ומן ההערות המצורפות אליהם עדויות סותרות.

Translation: But from the first line of the Piyutt; i.e. out of the light of Your justice, re-establish Tzion, it appears with some certainty that the author of the Piyutt, and not the copyist, was already familiar with a fixed text which provided at this point a prayer to G-d that He once again shine His light over Tzion. This is the rule: whatever is said in poetic language reveals information about the author of the Piyutt. Anything found outside of the poetic lines, provides you information about the copyist. On some occasions, therefore, you will find fragments in which there are contradictions between the words of the poem and the words of the fixed that surround the lines of the poem, in terms of determining which Minhag is being represented.

Source 22-היוצרות, Ezra Fleischer, p. 36, footnote 9

לאירופה, יחד עם הפיוטים. עיין על כך למעלה עמ' י"ב. עקבות של נוסחות קבע קדומים עולים לעתים קרובות למדי מקטעי הפיוט שנועדו להחליפם. אור חדש על ציון תאיר ונוכח כללנו מהרה לאורו מצייה בנוסחי התפילה האשכנזיים: רב סעדיה גאון התנגד בחוקף לאמירתה, בידוע. עיין י"מ אלבוגן. עיונים, 23; נ' וידר, Saadia Studies, מאנצ'סטר 1943, 254 ואילך; הנ"ל, יפדיקים בתולדות התפילה והברכות, סיני, עז (תשל"ה), עמ' קטו ואילך. ובספרות הרשומה שם. נראה שפיוטנו מביא את העדות העקיפה הקדומה ביותר למציאות הפיסקה בנוסח קבע.

Translation: Traces of the wording of early fixed texts can often be unearthed from paragraphs of piyuttim that were designed to be substitutes for the fixed text. The line "Ohr Chodosh . . ." is found in versions of the Ashkenazic right; R. Sa'Adiya Gaon objected firmly to the line being recited, as is well documented; see

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Elbogen, Iyunim, 23; N. Wieder, Saadia Studies, Manchester, 1943, pp. 254, et. al. and in the literature cited there. It appears that this piyutt reveals very early circumstantial evidence that the line of Ohr Chodosh was part of the fixed text of this Bracha.